

Подпомагане на местното управление на биологичното разнообразие чрез изграждане на институции.

Д-р Paul Vedeld

Резюме

Процесът по консервация на био-разнообразието става все по-важен, поради увеличаващата се вреда върху природната среда. Например, институтът “Worldwatch” оценява, че около 5% от растителните видове и 15% от всички бозайници са под заплаха, в резултат на икономическите процеси по извличане на природни ресурси, с цел производство и потребление.

Агентите работещи по консервацията на природата и био-разнообразието включват академици, неправителствени организации и източници за масова информация, които оказват натиск при поставяне на консервацията на био-разнообразието в политическия дневен ред. Съвместно те допринасят за създаването на различни съглашения и конвенции по био-разнообразието.

Конвенцията по био-разнообразие (Рио, 1992) постави началото на консервацията, стабилното използване и справедливото поделение на ползите от био-разнообразието. **Участието по места** е определено като важен елемент с цел ‘осигуряване прилагането’ на националните стратегии.

Това представлява напредък в т.нар. “крепостен подход по консервацията”, където хората и определената за консервация земя бяха разделени. Това беше с цел да се попречи на хората в ‘унищожаване’ на ресурсите. От 1980 до 1985 година бяха развити няколко **подходи за участие**, които промениха фокуса от консервация към по-стабилно използване на ресурсите. Това възникна като резултат от промяната на редица обществени тенденции. “Крепостният подход” се провали, след като бе отхвърлен от местното население, поради незачитане на техните права и доходи.

Новият подход за участие имаше поне три основни цели:

- да осигури по-добри от преди ресурси по био-разнообразието;
- да увеличи добавената икономическа и социална стойност;
- да подобри взаимоотношенията между “управляващи и управлявани”.

Тези цели трябваше да бъдат постигнати чрез прехвърляне на управлението, ресурсите, правата и задълженията от централно на местно ниво на управление, както и чрез засиленото участие на частни агенти и пазарна интеграция.

Първите резултати от прилагането на подхода за участие са смесени. Постигнати са добри успехи. Провалите са резултат от редица причини. Те включват липсата на правилно разпределяне на ползите за местното население, в сравнение с техните разходи (напр. ограничения на размера на пасбищата). Освен това не бе зачетена сложността на проблемите с местното население,

напр. голямото разнообразие на интереси, ценностни системи и умения. В допълнение обществените власти на местно ниво често не бяха подготвени да разбират и боравят с участниците.

Подобрен модел за участие ще включва следното:

- действащите лица с конфликтни интереси да съдействат чрез съществуващите местни институции;
- местните действия трябва да са насочени към увеличение на доходите и намаление на разходите на местните действащи лица;
- местните институции трябва да се базират на местни знания;
- местните власти/общини трябва да притежават адекватна компетентност и разбиране на процеса на изграждане на институции;
- трябва да съществува обществено одобрение по предоставянето на власт, ресурси и контрол на местните организации и на гражданското общество.